

City Deal Naar een Digitale Woonomgeving

Ondergetekenden:

1. het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Eindhoven, handelend als bestuursorgaan van de gemeente Eindhoven, namens deze: wethouder ir. G.C.F.M. Depla, hierna te noemen: gemeente Eindhoven;
2. het college van burgemeester en wethouders van de gemeente 's-Hertogenbosch, handelend als bestuursorgaan van de gemeente 's-Hertogenbosch, namens deze: wethouder E.H.P Logister, hierna te noemen: gemeente 's-Hertogenbosch;
3. het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Tilburg, handelend als bestuursorgaan van de gemeente Tilburg, namens deze: wethouder mr. B.R. de Vries, hierna te noemen: gemeente Tilburg;
4. het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Breda, handelend als bestuursorgaan van de gemeente Breda, namens deze: wethouder ing. P.J. van Lunteren, hierna te noemen: gemeente Breda;
5. het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Helmond, handelend als bestuursorgaan van de gemeente Helmond, namens deze: wethouder drs. P.H.M. Smeulders, hierna te noemen: gemeente Helmond;

Partijen genoemd onder 1 tot en met 5 hierna samen te noemen: Steden;

6. het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant, handelend als bestuursorgaan van de provincie Noord-Brabant, namens deze: gedeputeerde drs. H.J.A. van Merrienboer;

Partij genoemd onder 6 hierna te noemen: Provincie Noord-Brabant;

7. WoonConnect BV, te dezen vertegenwoordigd door ir. A.K. Wijnen, algemeen directeur WoonConnect BV;

Partij genoemd onder 7 hierna te noemen: WoonConnect BV;

8. Stichting BIM Loket, te dezen vertegenwoordigd door dr.ir. H.J. Winkels, voorzitter bestuur Stichting BIM Loket, hierna te noemen: BIM Loket;
9. Stichting SPARK Campus, te dezen vertegenwoordigd door drs. C.P.J.G. Vugts, directeur SPARK Campus, hierna te noemen: SPARK Campus;
10. Technische Universiteit Eindhoven, te dezen vertegenwoordigd door prof. ir. E.S.M Nelissen;

Partijen genoemd onder 8 tot en met 10 hierna samen te noemen: Kennisinstellingen;

11. de Minister van Economische Zaken, de heer H.G.J. Kamp, hierna te noemen: EZ;
12. de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de heer dr. R.H.A. Plasterk;
13. de Minister voor Wonen en Rijksdienst, de heer drs. S.A. Blok;
14. de Minister van Infrastructuur en Milieu, mevrouw drs. M.H. Schultz van Haegen.

Partijen genoemd onder 11 tot en met 14 allen handelend in de hoedanigheid van bestuursorgaan en hierna samen te noemen: Rijksoverheid;

Hierna allen tezamen genoemd: Partijen;

Overwegen het volgende:

Algemene context Agenda Stad

- a. Rijk, steden en andere actoren werken aan de totstandkoming van de Agenda Stad, die de groei, innovatie en leefbaarheid van steden moet versterken en daarmee de productiviteitsgroei van Nederlandse steden versterkt.
- b. Het Rijk beoogt hier onder andere door middel van 'City Deals' tussen steden, private partijen en het Rijk invulling aan te geven. City Deals onderscheiden zich in het feit dat ze: 1) agglomeratiekracht organiseren (massa/schaalvoordeel door samenwerking tussen en/of binnen stedelijke regio's); 2) (inter)nationaal aansprekend en uitventbaar zijn; 3) innovatief zijn, door bijvoorbeeld bestaande systemen anders vorm te geven, en; 4) betrokkenheid kennen van uiteenlopende publieke en private partijen (waaronder het Rijk).
- c. In het position paper 'Resetting cities'¹ hebben Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Utrecht en Eindhoven gezamenlijk hun ambities voor Agenda Stad in kaart gebracht. Deze propositie is in

¹ <http://agendastad.nl/wp-content/uploads/2015/06/Position-Paper-G4-Resetting-Cities.pdf>

samenspel met het Rijk ontwikkeld, en omvat een 'kansen' agenda langs drie sporen: lerende en innovatieve steden, (compacte) groene en gezonde steden, veilige en inclusieve steden. Deze City Deal sluit hierop aan, evenals op ambities van enkele G32-steden uit hun propositie 'Nederland Stedenland'².

Context City Deal Digitale Woonomgeving

- a. De City Deal die Partijen beogen, draagt bij aan de doelen van Agenda Stad door versterking van de innovatiekracht in de steden, wat een belangrijke motor vormt voor economische groei en de internationale concurrentiepositie van Nederland. Digitalisering van de woonomgeving draagt in hoge mate bij aan innovatie, groei en leefbaarheid in steden. Door een gezamenlijke aanpak waarbij de massa van steden wordt benut, wordt schaalgrootte gecreëerd en worden stedelijke initiatieven complementair aan elkaar.
- b. Digitalisering van de woonomgeving draagt eraan bij dat burgers meer eigenaar van hun eigen toekomst kunnen zijn. Via digitalisering kunnen nieuwe woningen worden geconfigureerd en bestaande woningen aan individuele wensen worden aangepast. Daarmee krijgen burgers zelf de mogelijkheid en het gereedschap in handen waarmee ze meer invloed kunnen uitoefenen op hun woon- en leefomgeving.
- c. Digitale platforms spelen een cruciale rol bij het digitaliseren van de woonomgeving doordat hier vraag en aanbod van informatie bij elkaar komen en zij de ontwikkeling van nieuwe diensten mogelijk maken. Juist een stedelijke omgeving, waarin vraag en aanbod dicht op elkaar zitten, biedt de mogelijkheid om deze platforms te testen en als eerste te implementeren.
- d. Digitalisering van de woonomgeving heeft ook gevolgen voor de bouwsector en de dienstverlening aan huis. Grootschalige digitalisering van de woonomgeving maakt in potentie kosteneffectieve ontwikkeling van innovatieve woon- en zorgdiensten mogelijk. Bovendien stelt digitalisering van de woonomgeving de bouwsector in staat om zich door te ontwikkelen naar een vraag gestuurde *Smart Industry*.
- e. Ook publieke belangen kunnen met digitalisering van de woonomgeving gediend zijn. Zo kunnen energiebesparende maatregelen veel effectiever worden bevorderd, kunnen nieuwe zorgconcepten voor burgers nauwkeuriger worden ontwikkeld, en kunnen publieke taken als basisregistraties of het efficiënt en transparant verlenen van vergunningen sneller, effectiever en klantvriendelijker worden ingericht.
- f. De gemeente Eindhoven heeft in het kader van haar Smart Society Strategy de ambitie uitgesproken om binnen korte tijd te komen tot grootschalige digitalisering van de gebouwde omgeving. Hiertoe maakt de gemeente Eindhoven gebruik van een innovatieve technologie (WoonConnect) die door diverse ontwikkelaars en woningcorporaties wordt toegepast. WoonConnect is een tool die ontwikkeld is door De Twee Snoeken in samenwerking met Koninklijke KPN N.V., en ondergebracht in WoonConnect BV.
- g. In de gemeente 's-Hertogenbosch is sinds september 2016 het Jeronimus Academy of Data Science gevestigd. Dataverzameling en analyses spelen mede daardoor voor de gemeente 's-Hertogenbosch een belangrijke rol om de digitale woonomgeving beter in te richten en voor de inwoners beter en aantrekkelijker te maken.
- h. WoonConnect brengt door middel van digitalisering gebouwen en woningen volledig 3D in kaart. Hierbij wordt gebruik gemaakt van "intelligente digitale bouwstenen" die alle benodigde bouwkundige en bouwfysische informatie beschrijven. Op basis daarvan kunnen voor burgers tal van goed toegankelijke berekeningen worden uitgevoerd, bijvoorbeeld wat betreft energiewaarde, of status van onderhoud. Ook kunnen digitaal specificaties, kosten en impact van aanpassingen aan de woning worden berekend.
- i. Diverse ontwikkelaars gebruiken WoonConnect voor hun nieuwbouwprojecten, een groeiend aantal woningcorporaties zetten WoonConnect in bij renovaties en zetten stappen richting het invoeren van hun gehele woningvoorraad ten behoeve van voorraadbeheer. In de wijk Eckart / Vaartbroek te Eindhoven zijn met hulp van WoonConnect 4.500 woningen gedigitaliseerd. In het kader van Agenda Stad heeft de gemeente Eindhoven het "project WoonConnect" ingebracht met als doel om een City Deal hierover af te sluiten. Op 1 december 2015 heeft hierover een gedachtewisseling plaatsgevonden met EZ.
- j. SPARK Campus biedt een netwerk van creativiteit en kennis dat technologie en vernieuwing in de gebouwde omgeving bij elkaar brengt. SPARK Campus wil met deze City Deal de interactie tussen Partijen stimuleren en richt zich op het aanjagen van innovaties. SPARK Campus zorgt zo voor de motor van creativiteit en acceleratiekracht. De transities van de bouwsector naar een vraag gestuurde Smart Industry, waarbij optimaal gebruik gemaakt wordt van ICT middelen, analyse van Big Data en waarbij technologie een belangrijk thema is, krijgt zo een belangrijke impuls.
- k. De Steden alsmede de provincie Noord-Brabant onderschrijven het belang van digitalisering van de woonomgeving en de kansen die dit biedt. Binnen BrabantStad, een samenwerkingsverband van de provincie Noord-Brabant en de gemeenten Eindhoven, 's-Hertogenbosch, Tilburg, Breda en

² <http://agendastad.nl/wp-content/uploads/2015/06/G32-Nederland-Stedenland.pdf>

Helmond, zijn inmiddels in het BrabantStad-project WoonConnect/SPARK concrete afspraken gemaakt over de verdere uitrol en digitalisering van 100.000 woningen in de periode 2016 t/m 2020. Tegelijkertijd wil BrabantStad de innovatie in de bouw aanjagen door middel van de inzet van SPARK Campus.

- l. Het initiatief van de Steden past in een bredere beweging om tot duurzame informatievoorziening voor de bouw te komen. Brancheorganisaties in de bouw zijn daartoe verenigd in de Bouw Informatie Raad (BIR). Het is een gezamenlijk belang om de innovatiekracht van de Nederlandse bouwsector en daarmee haar internationale concurrentievermogen te vergroten. Vanuit dit perspectief stimuleert de BIR brede toepassing van Bouw Informatie Modellen, welke uitwisselbaar zijn door het hanteren van (internationale) open standaarden³. WoonConnect zal ook aansluiten op de (internationale) open standaarden.
- m. In het BIM Loket, opgericht op initiatief van de BIR, werken (overheids)opdrachtgevers, brancheorganisaties, bedrijven en kennisorganisaties uit de bouwsector samen aan de ontwikkeling en het beheer van Nederlandse open BIM (Bouw Informatie Model) standaarden. Het BIM Loket stimuleert het gebruik van open standaarden met als doel een 'level playing field' te creëren voor organisaties en bedrijven die moderne informatietechnologie willen toepassen in projecten en innovatieve dienstverlening. Het is de uitdrukkelijke wens van Partijen om bij de digitalisering van de woonomgeving te zorgen voor een 'level playing field' voor alle lagen van de bedrijven in de bouw (klein-, midden- en grootbedrijf).
- n. Digitalisering van de woonomgeving is een innovatie van formaat die nog met veel onzekerheden is omgeven. Zo zullen er veel potentiële mogelijkheden voor nieuwe vormen van dienstverlening aan burgers zijn die nu nog niet in beeld zijn. Tegelijkertijd heeft digitalisering van de woonomgeving gevolgen voor juridische vraagstukken rond o.a. privacy en eigenaarschap. Deze zijn nog niet volledig in beeld en daarmee niet aan de voorkant af te regelen. Op basis van de praktijk van deze City Deal komen dit soort vragen in beeld en zullen deze moeten worden beantwoord.
- o. Partijen willen met deze City Deal de innovatieve kracht achter deze beweging ten volste benutten, impuls geven aan sectoren, ruimte bieden voor experimenten, hierover actief communiceren en vragen die hierbij opkomen voorzien van een adequaat antwoord. Partijen spreken de hoop uit dat meerdere steden die zich inzetten voor de digitalisering van de woonomgeving, zich willen aansluiten bij deze City Deal.

Komen het volgende overeen:

Een City Deal die ruimte creëert voor het uitvoeren van pilots en het opdoen van leerervaringen als onderdeel van de transitie naar een digitale woonomgeving, met hierop gebaseerde (digitale) diensten.

1. Doel

Met de City Deal worden twee samenhangende doelen nagestreefd, zijnde:

- 1) het bevorderen van de verdere digitalisering van de woonomgeving als impuls voor burgers (eigenaren en huurders) om eigen voorkeuren en mogelijkheden ten aanzien van aanpassing en inrichting van de woning en het gebouw waar te kunnen maken;
- 2) in relatie daarmee zowel private als publieke diensten stimuleren, die een bijdrage leveren aan een aantal opgaven gerelateerd aan de woonomgeving, zoals:
 - a. versterking van de economische en innovatieve slagkracht van het Nederlandse bedrijfsleven, met name de bouwsector en dienstverlening aan huis;
 - b. het bevorderen van de nationale ambitie om alle woningen in 2050 energieneutraal te maken;
 - c. het bevorderen van een kwaliteits- en efficiencyslag in de uitvoering van de decentralisaties in de zorg door gemeenten;
 - d. het effectiever en klantvriendelijker inrichten van publieke taken als basisregistraties en het verlenen van vergunningen.

2. Afspraken

2.1 Algemeen

- 1) Partijen onderschrijven de ambitie om een forse impuls te geven aan het digitaliseren van de

³ Open standaarden kenmerken zich door laagdrempelige beschikbaarheid van documentatie, het ontbreken van hindernissen op basis van intellectuele eigendomsrechten, inspraakmogelijkheden en onafhankelijkheid en duurzaamheid van de standaardisatieorganisatie.

woonomgeving van Nederland. De daaruit voortvloeiende gegevens zullen als open data⁴ beschikbaar worden gesteld.

- 2) Daartoe wordt in 2016 en 2017 door Partijen gewerkt langs de volgende sporen:
 - a. inzet van contacten en expertise om grootschalige digitalisering mogelijk te maken;
 - b. verkennen/uitvoeren van pilots met de digitalisering van de woonomgeving om praktijkervaring op te doen, waaronder het draagvlak bij burgers;
 - c. verkennen/uitvoeren van pilots ("user cases") met het ontwikkelen van (semi)publieke diensten in relatie tot de digitalisering van de woonomgeving;
 - d. door het uitwisselen van kennis en ervaringen via de pilots een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van een toekomstvisie en een uitvoeringsagenda voor de digitalisering van de woonomgeving;
 - e. ontsluiten van de binnen de City Deal gegenereerde open data zodat deze voor iedereen toegankelijk zijn.
- 3) Voor de ontwikkeling van (semi)publieke dienstverlening zoals genoemd in 2.1, lid 2 onder c. worden pilots verkend/uitgevoerd op onder andere de volgende terreinen:
 - a. dienstverlening in het kader van de nieuwe Omgevingswet⁵;
 - b. de behoefte aan digitale informatie bij particuliere woningeigenaren en verenigingen van eigenaren;
 - c. het leveren van analyses en scenario's voor woonvisies van de Steden in interactie met woningcorporaties, particuliere woningeigenaren, verenigingen van eigenaren en bouwpartijen;
 - d. verkenning naar de toepasbaarheid van digitalisering voor het inventariseren van de benodigde versterkingsmaatregelen van vastgoed in het aardbevingsgebied in Groningen;
 - e. het ontwikkelen van woninggerelateerde zorgconcepten.
- 4) Partijen zetten zich in om een juridische analyse uit te voeren gedurende de duur van de City Deal. Vraagstukken zijn onder andere: privacy, eigenaarschap van data, het ontsluiten van gegenereerde open data en de governance van een exploitatiemodel. De uitkomst van deze analyse zal toegankelijk worden gemaakt.
- 5) Partijen zetten zich in om gedurende de looptijd van deze City Deal draagvlak bij andere steden en belanghebbenden te organiseren voor de digitalisering van de woonomgeving.

2.2 Specifieke inzet en acties van Partijen

De Steden, die onderdeel zijn van het samenwerkingsverband BrabantStad, dragen aan deze City Deal bij door:

1. in elke stad een trekker te benoemen die potentiële opdrachtgevers gaat benaderen zodat de ambitie van de gebiedsgerichte uitrol en digitalisering van 100.000 woningen in 2020 kan worden gerealiseerd. Gedurende de looptijd van deze City Deal (t/m december 2017) is geprognosticeerd dat 20.000 woningen gedigitaliseerd zullen worden. De hierbij opgedane praktijkervaring zal worden gedeeld met Partijen. Privacy en belangen van particuliere woningeigenaren en verenigingen van eigenaren moeten daarbij worden geborgd;
2. relevante kennispartners uit het internationale speelveld te laten aanhaken bij de uitvoering van bovengenoemde projecten. In het bijzonder zal de gemeente Eindhoven de kennis en ervaring die is opgedaan met het deelproject WoonConnect van het Triangulumproject (een Europees Horizon 2020-project van de steden Eindhoven, Manchester en Stavanger) delen met Partijen;
3. actief pilots te ontwikkelen op één of meerdere terreinen genoemd in 2.1, lid 3, op het gebied van (semi)publieke dienstverlening;
4. bij te dragen aan de ontwikkeling van een toekomstvisie en een uitvoeringsagenda voor de digitalisering van de woonomgeving;
5. het ontsluiten van de binnen de City Deal gegenereerde open data.

De Provincie Noord Brabant draagt aan deze City Deal bij door:

6. de uitvoering van de afspraken in deze City Deal te betrekken bij de uitwerking van het Provinciale programma Wonen;
7. verder draagvlak te creëren voor digitalisering van de woonomgeving door deze ontwikkeling te betrekken bij hieruit voortvloeiende beleidsdoelstellingen op het gebied van kwaliteitsverbetering van de bestaande woningvoorraad;
8. bij te dragen aan de ontwikkeling van een toekomstvisie en een uitvoeringsagenda voor de digitalisering van de woonomgeving;
9. het bieden van ondersteuning bij de organisatie van de interactie tussen verschillende organisaties

⁴ Binnen het kader van deze city deal gelden data als open wanneer deze openbaar, vrij van auteursrecht of andere rechten van derden, beschikbaar in open standaarden en computer-leesbaar zijn. In afwijking van de gebruikelijke overheidsdefinitie hoeven de data niet uit publieke middelen bekostigd te zijn.

⁵ De Omgevingswet is gepubliceerd en treedt naar verwachting in 2019 in werking.

en bedrijven in de bouwsector, gericht op het bevorderen van draagvlak voor digitalisering van de woonomgeving en/of innovatieve initiatieven uit de bouwsector voor kwaliteitsverbetering van de bestaande woningen.

WoonConnect BV draagt aan deze City Deal bij door:

10. in opdracht van vastgoedeigenaren (corporaties, Verenigingen van Eigenaren, beleggers, particuliere woningeigenaren) de digitalisering van woningen uit te voeren;
11. bieden van ondersteuning bij de verkenningen en uitvoering van pilots voor (semi)publieke dienstverlening door Steden;
12. implementatie van de in het kader van de City Deal gewenste uitgangspunt van open standaarden en verdere ontwikkeling van deze standaarden;
13. bij te dragen aan de ontwikkeling van een toekomstvisie en een uitvoeringsagenda voor de digitalisering van de woonomgeving;
14. het ontsluiten van de binnen de City Deal gegenereerde open data.

Het BIM Loket draagt aan deze City Deal bij door:

15. bij haar achterban (en die van de BIR) verder draagvlak te creëren voor digitalisering van de woonomgeving, gebruik makend van de ervaringen die met deze City Deal zullen worden opgedaan;
16. bij te dragen aan de ontwikkeling van een toekomstvisie en een uitvoeringsagenda voor de digitalisering van de woonomgeving;
17. adviseren bij het ontsluiten van de binnen de City Deal gegenereerde open data, binnen de mogelijkheden van het BIM Loket;
18. het stimuleren van en toezien op de creatie van een 'level playing field' voor organisaties en bedrijven in de bouw (klein-, midden- en grootbedrijf) die willen bijdragen aan de digitalisering van de woonomgeving en/of op basis van de binnen de City Deal gegenereerde data innovatieve diensten willen ontwikkelen en aanbieden.

De Kennisinstellingen dragen aan deze City Deal bij door:

19. interactie tussen verschillende organisaties en bedrijven in de bouwsector te organiseren gericht op het bevorderen van draagvlak voor digitalisering van de woonomgeving, gebruik makend van de uit te voeren pilots in het kader van deze City Deal;
20. relevante kennispartners uit het internationale speelveld aan te laten haken.

De Rijksoverheid draagt aan deze City Deal bij als volgt:

21. de ministers van EZ, BZK en voor W&R zetten hun contacten en expertise bij de duurzame bouw en de high-tech sector in om innovatieve initiatieven uit de bouwsector bij het digitaliseren van de woonomgeving te bevorderen. De Themakaart Bouw, opgesteld door Bouwend Nederland en de technische universiteiten van Delft, Eindhoven en Twente, wordt hierbij meegenomen. Deze City Deal zal voorts worden betrokken bij de uitwerking van de Uitvoeringsagenda Innovatie in de Bouw, die het Kabinet naar verwachting in het najaar van 2016 aan zal kondigen. Indien wenselijk zal de minister van EZ via zijn Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) de uitwisseling van kennis organiseren tussen ondernemers;
22. de minister van IenM stimuleert het benutten van de open data die binnen deze City Deal gegenereerd wordt ter ondersteuning van het Digitaal Stelsel Omgevingswet;
23. de ministers van EZ, BZK, voor W&R en IenM verkennen de mogelijkheden en knelpunten bij het combineren van publieke en private (open) data en de maatschappelijke meerwaarde die deze combinatie van data kan opleveren. Het digitaliseren van de woonomgeving zal als use case worden ingezet bij de doorontwikkeling van het (publieke) gegevenslandschap dat in opdracht van de Regieraad Gegevens, onderdeel van de governance van de Digicommissaris, wordt uitgevoerd.
24. de ministers van BZK en voor W&R brengen het digitaliseren van de woonomgeving verder onder de aandacht van andere relevante partners zoals Vereniging Eigen Huis, Aedes, Nederlandse Vereniging van Makelaars en Taxateurs en VvE (Verenigingen van Eigenaars)- belang, teneinde hiervoor draagvlak te bevorderen. Privacy en belangen van particuliere woningeigenaren en verenigingen van eigenaars zullen worden geborgd;
25. de ministers van EZ en BZK onderzoeken de toepasbaarheid van digitalisering voor het inventariseren van de benodigde versterkingsmaatregelen van vastgoed in het aardbevingsgebied in Groningen;
26. de ministers van EZ en BZK treden in overleg met de minister van VWS over de mogelijkheden die digitalisering kan bieden voor gezondheid en veiligheid van burgers;
27. de minister van EZ verkent de mogelijkheid om kennis uit het internationale veld in te zetten in relatie tot digitalisering van de woonomgeving. Hierbij zal een beroep worden gedaan op de innovatieattachés en de expertise van de RVO. De resultaten hiervan zijn voor iedereen toegankelijk;
28. de ministers van EZ, BZK, voor W&R en IenM zetten hun expertise in bij de ontwikkeling van een toekomstvisie en uitvoeringsagenda voor de digitalisering van de woonomgeving. Ook wordt hun

expertise ingezet bij het ontsluiten van de binnen de City Deal gegenereerde open data en zal waar mogelijk worden aangesloten bij de reeds bestaande open data voorzieningen. De Rijksoverheid hecht veel belang aan de ontwikkeling van open data en open standaarden.

3. Slotbepalingen

3.1 Periodiek overleg

Alle in deze City Deal genoemde afspraken worden zo snel mogelijk ter hand genomen. Over de voortgang van de City Deal voeren Partijen periodiek overleg met het oog op het bevorderen van het draagvlak voor het digitaliseren van de woonomgeving.

3.2 Nadere afspraken uitvoering

Gemeente Eindhoven zal het secretariaat voeren van de uitvoering van de City Deal en wordt hierbij gefaciliteerd door de Rijksoverheid die daartoe aanspreekpunten aanwijst bij de betrokken departementen. De benodigde verdere afspraken over de organisatievorm (overlegstructuur met een stuurgroep (bestuurders/directeuren) en werkgroep (ambtelijke vertegenwoordigers), frequentie van overleg, taakverdeling, et cetera) en een daarbij behorend plan van aanpak inclusief een communicatieplan wordt op initiatief van de gemeente Eindhoven opgesteld. Binnen 2 maanden na ondertekening van de City Deal wordt het plan van aanpak geaccordeerd door Partijen.

3.3 Mededinging en aanbesteding

- a. De toepassing en uitwerking van deze City Deal en/of daaruit voortvloeiende maatregelen mogen niet strijdig zijn met Europese en/of nationale mededingings- en aanbestedingsregels.
- b. Strijdigheid als bedoeld in het eerste lid kwalificeert als een veranderde/gewijzigde omstandigheid als bedoeld in artikel 3.8.

3.4 Afdwingbaarheid

Deze City Deal is niet in rechte afdwingbaar.

3.5 Inwerkingtreding en looptijd

Deze City Deal treedt in werking met ingang van de dag na ondertekening door alle Partijen en eindigt op 31 december 2017. Bij onverhoopt later opleveren van de beoogde resultaten treden Partijen in overleg over het verlengen van de looptijd van de City Deal. Partijen treden op uiterlijk 1 december 2017 met elkaar in overleg over een eventuele verlenging van de City Deal.

3.6 Openbaarheid

- a. Binnen 2 maanden na ondertekening van deze City Deal wordt de tekst daarvan gepubliceerd in de Staatscourant.
- b. Bij wijzigingen in deze City Deal vindt het eerste lid overeenkomstige toepassing.
- c. Van toetreden, uittreden, opzeggen of ontbinden wordt melding gemaakt in de Staatscourant.
- d. Het Rijk rapporteert over de Agenda Stad, alsmede de hieruit voortvloeiende City Deal naar de Tweede Kamer van de Staten-Generaal.

3.7 Wijziging

- a. Elke partij kan de andere Partijen schriftelijk verzoeken deze City Deal te wijzigen. De wijziging behoeft de schriftelijke instemming van alle Partijen.
- b. Partijen treden in overleg binnen één maand nadat een Partij de wens daartoe aan de andere Partijen schriftelijk heeft meegedeeld.
- c. De wijziging en de verklaringen tot instemming worden als bijlage aan deze City Deal gehecht.

3.8 Opzegging

Elke Partij kan deze City Deal (te allen tijde) met inachtneming van een opzegtermijn van 2 maanden schriftelijk opzeggen.

3.9 Toetredingsregeling

- a. Teneinde zo veel mogelijk relevante betrokkenen in de gelegenheid te stellen om te participeren in deze City Deal, bestaat de mogelijkheid om gedurende de looptijd van deze City Deal als partij toe

te treden. Een toetredende partij dient de verplichtingen die voor haar uit deze City Deal voortvloeien zonder voorbehoud te aanvaarden.

- b. Een toetredende partij maakt haar verzoek tot toetreding schriftelijk bekend aan de Gemeente Eindhoven. Nadat de Steden en de Rijksoverheid, na overleg met de overige Partijen, hebben ingestemd met het verzoek tot toetreding, ontvangt de toetredende partij de status van Partij van deze City Deal en gelden voor die Partij de voor haar uit deze City Deal voortvloeiende rechten en verplichtingen.
- c. Het verzoek tot toetreding en de verklaring tot instemming worden als bijlage aan deze City Deal gehecht.

3.10 Toepasselijk recht

Op deze City Deal is uitsluitend Nederlands recht van toepassing.

Aldus overeengekomen en in tweevoud ondertekend op 27 oktober 2016 te Eindhoven,

*Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Eindhoven,
G.C.F.M. Depla
Wethouder*

*Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente 's-Hertogenbosch,
E.H.P. Logister
Wethouder*

*Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Tilburg,
B.R. de Vries
Wethouder*

*Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Breda,
P.J. van Lunteren
Wethouder*

*Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Helmond,
P.H.M. Smeulders
Wethouder*

*Het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord Brabant,
H.J.A. van Merrienboer
Gedeputeerde*

*WoonConnect BV,
A.K. Wijnen,
algemeen directeur WoonConnect BV*

*Stichting BIM Loker,
H.J. Winkels,
voorzitter bestuur Stichting BIM Loker*

*Stichting SPARK Campus,
C.P.J.G. Vugts,
directeur SPARK Campus*

*Technische Universiteit Eindhoven,
E.S.M. Nelissen*

*De Minister van Economische Zaken,
H.G.J. Kamp*

*De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
R.H.A. Plasterk*

*De Minister voor Wonen en Rijksdienst,
S.A. Blok*

*De Minister van Infrastructuur en Milieu,
M.H. Schultz van Haegen-Maas Geesteranus*